

SJÚKRARØKT

SJÚKRARØKT ÚTBÚGVINGIN

Sjúkrarøktarfrøðingar skulu duga at seta seg inn í støðuna hjá øllum menniskjum óansæð aldur, uppruna og átrúnað. Og tað krevur eitt stórt arbeiði at útbúgva fólk soleiðis, at tey megna tað. Tað arbeiðið hava undirvísarar á føroysku útbúgvingini hjá sjúkrarøktarfrøðingunum tikið á seg, og tað gongur væl - so væl, at uttanhýsis eftirmetingarbólkurin, sum eftirmetti Fróðskaparsetrið seinast, mælti leiðsluni til at heita á undirvísararnar um at leggja øðrum deildum á Setrinum lag á viðvíkjandi námsfrøðiliga leistinum

Tað er úti á Deildini fyri Heilsu- og Sjúkrarøkt at útbúgvingin í sjúkrarøktarfrøði fer fram. Í 2015 vórðu 22 lesandi tikin inn á hesa útbúgvingina, og síðan tá er hetta talið hækkað upp í 30 lesandi. Talan er um eina útbúgving, sum tekur fyra ár, og hon er bygd upp soleiðis, at tey lesandi hava ein ástøðiligan part, sum svarar til 150 ECTS, og ein praktiskan ella kliniskan part sum svarar til 90 ECTS. Útbúgvingin er skipað við jøvnum skifti millum hesar partarnar.

Meðan tey lesandi læra hvussu, tá tey taka tann praktiska partin av útbúgvingini – á millum annað sjúkrahúsi, í heimarøktini og á einum ellisheimi – so læra tey hví, tá tey sita á skúlabeinki á Fróðskaparsetrinum úti í nýggju hølunum á Vestaru Bryggju í Havn.

»Endamálið við útbúgvingini er ásett við lóg«, byrjar útbúgving-

arleiðari Annemi Lund Joensen, áðrenn hon fer undir at greiða nærri frá endamálunum í útbúgvingini.

»Yvirskipað kann sigast, at útbúgvingin til sjúkrarøktarfrøðing skal geva teimum lesandi førleika til at virka sjálvstøðugt sum sjúkrarøktarfrøðingur og at vera við í fakligum og tvørfakligum samstarvi. Í samsvari við ta samfelagsligu, vísindaligu og tøkniligu menningina, og við tørvin á sjúkrarøkt, skal útbúgvingin geva teimum lesandi førleika í ástøðiligum og kliniskum sjúkrarøktar-kunnskapi. Tað vil millum annað siga, at sjúkrarøktarfrøðingarnir bæði skulu kunna útinna, leiða og menna sjúkrarøkt«, greiðir Annemi Lund Joensen frá.

Teir sjúkrarøktarfrøðingar, sum hvørt ár verða útbúnir í Føroyum, skulu sostatt ikki bara vita hvussu

teir skulu útinna sjúkrarøkt – teir skulu eisini vita hví. Og tað vil eisini siga, at teir skulu vera førir fyri at grundgeva fyri tí sjúkrarøkt, sum verður útint. Og grundgevast skal bæði við vitan frá praksis, ástøði og gransking, sambært Annemi Lund Joensen.

Fyriuttan praktiskt handalag, fevnir útbúgvingin í sjúkrarøktarfrøði tí eisini um alt frá heilsu- og náttúruvísindalig fak til hugvísindalig- og samfelagsvísindalig fak. Hesi fak eru millum annað samskipti, námsfrøði, siðfrøði, átrúnað, sosiologi, lívvirkisfrøði, sjúkulæru, ergonomi, fysioterapi, fólkaheilsuvísind, farmakologi, epidemiologi og mangt annað.

»Sum sjúkrarøktarfrøðingar skulu vit røkta øll menniskju í øllum teirra tíðarskeiðum og øllum teimum støðum, tey kunnu koma í, samstundis sum atlit skal takast

til tann kontekstin, tey eru í. Tí er neyðugt at taka øll aspektini við í røktina, soleiðis at fólkin, sum tørva hjálp, fáa allar sínar tørvir nøktaðar í tráð við tí kontekstinum, tey nú einaferð eru í«, greiðir Annemi Lund Joensen frá og leggur aftrat:

»Sjúkrarøktin fevnir um alt frá teirri løtu, kvinnan er gitin – teir tørvirnar hon hevur og broytingarnar hon fer ígjøgnum - til tað nýfødða ella ov tíðliga fødða barnið verður borið í heim og til menniskjað er farið í grøvina«. Sjúkrarøktarfrøðingar skulu sostatt vera førir fyri at arbeiða innan alt lívs-spektrið og arbeiða við øllum teimum aspektunum, sum kunnu hava týðning í einum og hvørjum lívs-skeiði.

At læra menniskju at handfara allar hesar støður, fyriuttan at hjálpa teimum, sum ikki megna

hettar sjálvi, krevur eitt stórt arbeiði.

Sambært útbúgvingarleiðaranum kann tað vera ein avbjóðing at fáa alla hesa vitanina at passa inn í eina fyra ára langa útbúgving, har tey lesandi jú eisini skulu læra um heilivág og nógvar ymiskar viðgerðir. Men hvussu tryggjar tú tær, at tey lesandi fáa bestu lærukarmar?

Námsfrøðiligi leisturin er lykilin

Tað er her, tann serligi námsfrøðiligi leisturin kemur upp í myndina. Tí deildin hevur valt ein leist við skifti millum fyrilestrar, bólkaarbeiði og undirvísing í venjingarstovum.

»Fyrst hevur tú til dømis ein blokk um anatomi og fysiologi – so siga vit punktum. So kemur sjúkulæran – punktum. Síðan heilivágur og farmakologi – enn eitt punktum. So kemur átrúnaður – punkt-